

Bijlage 3: Toelichting op de concept beleidsbegroting 2018

Het algemeen bestuur heeft de concept beleidsbegroting 2018 vastgesteld. In de concept beleidsbegroting wordt u geïnformeerd over de doelstellingen die de VRG zich stelt voor het boekjaar 2018 en het financiële kader dat hiermee gemoeid is.

Conform de wet gemeenschappelijke regelingen artikel 35 stellen wij voor deze concept beleidsbegroting 2018 door te leiden naar de raden. De commentaren op de zienswijze ontvangen wij graag uiterlijk 7 juli 2017. Het verzoek is om hieraan als onderwerp 'zienswijze financiële begroting 2018 VRG' toe te kennen.

Daarna wordt de concept beleidsbegroting vergezeld van de ontvangen commentaren aan het dagelijks bestuur voorgelegd en vervolgens op 30 juni 2017 ter goedkeuring aan het algemeen bestuur.

Ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de structurele ontwikkelingen in kaart gebracht, met daarin onderscheid in autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes.

Kostenstijgingen	2016	2017	2018
Autonome ontwikkelingen			
invoering werkkostenregeling	90.000	90.000	90.000
eigen risico WW	230.000	230.000	230.000
Toename bijdragen landelijk beleid	90.000	90.000	90.000
aanvullende indexatie 2016	260.000	260.000	260.000
intergreren opleidingskosten in begroting	151.000	151.000	151.000
indexatie 2017		476.000	476.000
aanvullende indexatie 2017 - pensioenlasten		400.000	400.000
indexatie 2018			592.000
FLO			250.000
Schoon Werken (besluit in AB 7-4-2017)		108.000	170.000
OMS opbrengsten (van structureel naar incidenteel; vervalt in 2021)			200.000
Tekort Gemeentelijke Kolom		80.000	60.000
Totaal autonome ontwikkelingen	821.000	1.885.000	2.969.000
Beleidskeuzes			
Geaccordeerd beleid Brandweezorg		275.000	275.000
Totaal Beleidskeuzes		275.000	275.000
Totaal autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes	821.000	2.160.000	3.244.000
Dekking			
Incidentele dekking Meldkamer middelen*	400.000	400.000	400.000
Incidentele dekking vanuit opbrengsten OMS*			200.000
Incidentele dekking door verlaging lasten elders	421.000	707.000	
Taakstellend structureel oplossen		285.000	285.000
Uitzetting begroting	-	768.000	2.359.000
* dekking vervalt in 2021			

Uitgangspunten

In de AB-vergadering van 17 februari jl. is de financiële stand van zaken besproken. Er zijn toen 3 conclusies getrokken die als uitgangspunt zijn genomen voor de voorliggende begroting:

- I. Onontkoombare autonome ontwikkelingen worden meegenomen als uitzetting in de begroting.
- II. Ten aanzien van de posten Geaccordeerd beleid Brandweezorg en Tekort Gemeentelijke Kolom in het besluit genomen in 2017 (zie bovenstaand), wordt bekeken in hoeverre compensatie mogelijk is door lagere lasten (opvangen binnen de begroting).
- III. Nieuw beleid wordt aan het bestuur voorgelegd, waarbij financiering een expliciet besluitpunt is.

Deze drie uitgangspunten worden onderstaand uitgewerkt:

Uitgangspunt I: Onontkoombare autonome ontwikkelingen

Aan autonome ontwikkelingen voor de begroting voor 2018, worden de volgende posten meegenomen:

Indexatie

De indexatie voor 2018 komt in totaal uit op een bedrag van € 1.728 duizend en bestaat voor een groot gedeelte uit te lage / niet structureel gedekte indexatie vanuit 2016 en 2017. De totale indexatie van 4,59% betreft meerdere jaren en bestaat uit de volgende onderdelen (zie blz. 47 van de begroting voor de berekening en toelichting):

- Aanvullende indexatie 2016: de CAO-verhoging pakte € 260 duizend hoger uit dan in de primaire begroting 2016 was opgenomen.
- De incidenteel gedekte indexatie vanuit 2017 van € 476 duizend.
- Aanvullende indexatie 2017: als gevolg van verhoogde pensioenpremies zijn de werkgeverslasten met € 400 duizend gestegen.
- Indexatie 2018 van € 592 duizend. Onze indexatie is conform voorgaande jaren berekend en op basis van de systematiek zoals opgenomen in de financiële verordening.

FLO

Het verhogen van de AOW-leeftijd door koppeling aan de levensverwachting, het wegvallen van de levensloopregeling en het verkleinen van de fiscale ruimte om extra pensioen te storten hebben effect op de afspraken rondom het functioneel leeftijdsontslag (FLO). De werkgevers hebben hierover een principeakkoord bereikt met de bonden. Voor werkgevers kan sprake zijn van een forse extra fiscale last als gevolg van de verlenging van de FLO-periode en de afschaffing van de levensloopregeling. Landelijk wordt op dit moment uitgezocht of en hoe dit vermeden kan worden. Daarnaast wordt het principeakkoord op dit moment nader uitgewerkt. Naast structurele effecten kunnen we in dit dossier ook te maken krijgen met een incidenteel effect als gevolg van de terugwerkende kracht van de nieuwe regeling. De structurele effecten worden ingeschat op een bedrag van € 250 duizend.

Schoon werken

Als gevolg van inzet vanuit Veiligheidsberaad, Brandweer Nederland, maar ook in het perspectief van goed werkgeverschap, verwachten we een toename van de lasten in het kader van gezond en veilig werken. Dit leidt tot aanscherping van diverse maatregelen op het gebied van reserve materialen, zodat elke post weer paraat kan staan voor een volgende nieuwe uitruk. Extra investeringen in voldoende reserve materialen zijn nodig, zoals kleding. Dit heeft ook effect op onze onderhoudsprocessen en logistieke processen, zoals wassen. Naast deze gevolgen voor ons als werkgever, betekent het ook dat er bewuster schoner gewerkt gaat worden. Door de gezamenlijke aanpak en samenwerking binnen de organisatie kunnen we als geregionaliseerde organisatie overigens beter voldoen aan de nieuwe inzichten voor arbeidshygiëne.

In de bestuursvergadering ligt een bestuursbesluit voor omtrent de gevolgen van de verscherpte maatregelen inclusief de gevolgen voor de financiën aan het bestuur worden voorgelegd. Het structurele effect bedraagt € 170 duizend.

Opleidingskosten

Bij de start van de Veiligheidsregio Groningen (VRG) in 2014 is besloten om voor de opleidingskosten van vrijwillige manschappen te werken met nacalculatie per gemeente. Het gaat om de opleidingen voor manschappen en bevelvoerders. Gemeenten werkten in hun eigen begrotingen met verschillende uitgangspunten ten aanzien van verwachte verlooppercentages. Deze methode van nacalculatie leidde daarom tot grote schommelingen bij gemeenten in de afrekening. Daarom zijn de opleidingskosten voor vrijwilligers met ingang van 2016 integraal meegenomen in de begroting van de VRG. Op basis van de gerealiseerde verlooppercentages (7% voor manschappen en 10% voor bevelvoerders), leidt dit tot een extra structurele last van € 151 duizend. In 2016 en 2017 is dit bedrag zoals eerder in de notitie aangegeven, incidenteel gedekt. Voor de begroting van 2018 leiden deze kosten tot een uitzetting van de begroting met € 151 duizend.

Tekort Gemeentelijke Kolom

Vanaf de start van de regionalisering is er voor de financiering van de GK gebruik gemaakt van incidentele dekking vanuit reserves om in tussentijd te bezien hoe deze post binnen de begroting structureel opgevangen zou worden. Inmiddels is duidelijk dat dat voor 2018 nog niet realistisch is, maar wordt dit betrokken bij het vervolg van de takenevaluatie. Voor 2018 vindt derhalve een uitzetting van de begroting plaats voor € 60 duizend.

Het totaal aan effecten van bovengenoemde ontwikkelingen in 2018 bedraagt daarmee € 2.359 duizend.

Uitgangspunt II: Geaccordeerd beleid Brandweezorg

Geaccordeerd beleid Brandweezorg

Als uitgangspunt is geformuleerd dat beleidsaanpassingen in het verleden in eerste instantie worden opgevangen binnen het huidige begrotingskader. Het gaat bij het geaccordeerd beleid Brandweezorg concreet om een bedrag van € 275 duizend.

Voorgesteld wordt om het programma GHOR structureel € 200 duizend te korten door de niet ingevulde formatieruimte evenals de ruimte in de begroting inzake materiële lasten te laten vervallen. Daar tegenover staat dat het risico als gevolg van het zich voordoen van een grote calamiteit in de risicoparagraaf wordt verhoogd tot € 500 duizend, wat dient te worden opgevangen middels het weerstandsvermogen VRG. Het weerstandsvermogen is hiertoe via de resultaatsbestemming bij de jaarrekening 2016 verhoogd.

Daarnaast wordt voorgesteld om de formatie van de functie van clustercommandant te verlagen met 1fte. Dit zou gepaard gaan met een besparing van € 100 duizend.

Uitgangspunt III: Nieuw beleid en verwachte ontwikkelingen

Op korte termijn worden de volgende ontwikkelingen verwacht:

- Onderbrengen financiering reddingsbrigades bij Veiligheidsregio's van € 30 duizend
- Discussie cofinanciering van de partners binnen crisisbeheersing van € 20 duizend

Gezien de bedragen worden hiervoor op dit moment nog geen dekkingsvoorstellen gedaan. De ontwikkeling ten aanzien van de reddingsbrigades is in de risicoparagraaf als risico opgenomen.

- Incidentbestrijding 2.0

Onder het kopje "Ontwikkeling kapitaallasten" (Zie achtergrond informatie) is reeds het project Incidentbestrijding 2.0 genoemd. In dit kader zullen de volgende thema's worden meegenomen: scheepsbrandbestrijding en industriebrandbestrijding, bluswatervoorziening en terrorismegevolgbestrijding. De gevolgen voor de financiën zullen expliciet in kaart worden gebracht bij het betreffende bestuursbesluit.

Overige aandachtspunten

- Aardbevingen

Op dit moment vindt overleg plaats met de nationaal coördinator over inhoud en financiering van het totale aardbevingsprogramma. De uitkomsten hiervan zullen samen met de aanpak nog bestuurlijk worden voorgelegd. Uitgangpunt hierbij is dat externe financiering benodigd is, ook gezien het vervallen van de huidige externe financiering halverwege 2017.

Conclusie

De concept beleidsbegroting 2018 is ten opzichte van 2017 als volgt aangepast:

- Uitzetting van de begroting met € 2.359 duizend als gevolg van autonome ontwikkelingen zoals bovenstaand beschreven;
- Het ontstane tekort van € 285 duizend als gevolg van geaccordeerd beleid brandweezorg wordt als volgt structureel taakstellend opgelost:
 - De organisatie heeft de opdracht om in 2017 de verlaging van de formatie van de functie clustercommandant met 1 fte uit te werken;
 - De bijdrage GHOR wordt structureel met € 200 duizend gekort.

Achtergrond informatie

Historie 2017

Tot 2016 is de begroting gebaseerd geweest op de nulmeting in het kader van de regionalisering per 1-1-2014, verhoogd met de indexatie voor de loon- en prijsstijgingen.

In de begroting 2017 heeft het algemeen bestuur er voor gekozen om nieuwe structurele lasten incidenteel te dekken in de begroting vanuit incidentele vrijval kapitaallasten en BTW voordeel meldkamer.

Het gaat hierbij om een totaal bedrag van € 1 miljoen euro bestaande uit de volgende posten:

	2017
Tekort Gemeentelijke Kolom	80
Opleidingskosten*	151
Indexatie 2017	476
Geaccordeerd beleid brandweezorg (Eemshaven)	<u>275</u>
	<u>982</u>

* Dit betekent een besparing voor de gemeenten ten opzichte van voorgaande jaren, omdat deze kosten in voorgaande jaren in rekening werden gebracht bij de gemeenten (op nacalculatorische basis). Deze verrekening is vervallen.

Gelijktijdig is door het bestuur een takenevaluatie gestart met de bedoeling om te komen tot een begroting 2018 met structurele dekking voor structurele lasten.

Ontwikkeling kapitaallasten

Bij de regionalisering heeft het bestuur gekozen om uit te gaan van de historisch gegroeide afschrijvingslasten, welke nog is aangevuld met de gebruikelijke financieringslasten en met een been-bijtrekken actie op groot materieel en ICT ter waarde van € 300 duizend. Het totale volume kapitaallasten is hiermee vastgesteld op € 3,2 miljoen in 2014. In de afgelopen tijd is meer inzicht gekomen in de opbouw van de kapitaallasten en hoe de VRG deze nu invult.

De afgelopen jaren moesten er de nodige inhaalslagen worden gemaakt omdat investeringen in verband met de naderende regionalisering zijn uitgesteld of achterwege zijn gebleven. Daarnaast zijn er de nodige inhaalslagen gemaakt op het gebied van uniformering in werkwijzes en profilering van de posten (denk bijvoorbeeld aan uniforme ICT verbindingen of kazernekleding). Anderzijds is er door een vertraging in de aanbestedingscyclus in de afgelopen jaren een grote onderschrijding ontstaan op deze kapitaallasten.

Nu de investeringen daadwerkelijk plaatsvinden en ook de benoemde acties uit het been bijtrekken daadwerkelijk worden ingevuld, zal deze onderschrijding in de aankomende jaren sterk afnemen en daarmee de buffer in de begroting. Op basis van het Regionaal Dekkingsplan 2016-2020, wat ter zienswijze heeft gelegen bij de raden, wordt gewerkt aan een visie voor invulling van het benodigde materieel en bezetting. Deze visie zal worden verwoord in het project Incidentbestrijding 2.0 (IB2.0). In dit project wordt op basis van een brede inventarisatie van risico's en ontwikkelingen die in het kader van incidentbestrijding op ons af komen, een prioritering en aanpak bepaald om te komen tot een toekomstbestendige inzet. Hierbij kijken we onder andere naar belastbaarheid van vrijwilligers, opkomsttijden en een zo adequaat mogelijke inrichting van de brandweezorg.

Dit project zal een berekende grondslag vormen voor de toekomstige kapitaallasten. In afwachting van deze uitkomsten worden investeringen nu zo gespreid, dat de continuïteit blijft geborgd. Het voordeel zoals dat in voorgaande jaren werd geëffectueerd zal in de loop van 2018 echter nagenoeg komen te vervallen.

Compensatie BTW Meldkamer

Sinds 2011 ontvangt VRG van het Rijk een BTW compensatie van € 400 duizend voor meldkamer-activiteiten. De ontvangen compensatie is vanaf de begroting 2014 jaarlijks ingezet ter dekking van de totale lasten van VRG. Bij de jaarrekening over 2014 en 2015 bleek dat uiteindelijk niet nodig en werd de compensatie onderdeel van het totaalresultaat. Vanaf 2016 wordt het voordeel ingezet voor de dekking van de volgende posten:

- Invoering werkkostenregeling (€ 90 duizend)
- Eigen risico WW (€ 230 duizend)
- Toename bijdragen landelijk beleid (€ 90 duizend).

Door de voorgenomen overdracht van de MkNN naar de LMO in 2021 komt de BTW compensatie van € 400 duizend te vervallen.

Vervallen opbrengsten OMS

Naar verwachting raken we de brandweervergoeding binnen het OMS contract kwijt. Deze vergoedingen tellen jaarlijks op tot ruim € 200 duizend. Deze vergoeding komt naar verwachting te vervallen bij de overdracht van de MkNN naar de LMO in 2021.